

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie **M. R.**

skazanego z art. 56 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 20 lutego 2023 r.

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 1 i 3 k.p.k.

kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 24 marca 2022 r., sygn. akt IX Ka 1347/21

częściowo zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Pruszkowie

z dnia 30 lipca 2021 r., sygn. akt II K 305/18

p o s t a n o w i ł :

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

2. obciążyć skazanego M. R. kosztami

sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

M. R. został oskarżony o to, że:

1. *„w dniu 22 marca 2017 r. na Miejscu Obsługi Podróżnych G. przy Autostradzie [...] na terenie województwa [...], działając wspólnie i w porozumieniu z ustaloną osobą, brał udział w obrocie środkiem odurzającym znacznej ilości w postaci kokainy w ilości 50,33 grama netto, poprzez sprzedaż tego środka osobom oznaczonym w materiałach postępowania jako PPP 342 oraz PPP 385 za kwotę 11 000 zł, czyniąc sobie z tego stałe źródło dochodu, przy czym czynu tego dopuścił się w okresie co najmniej 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności*

za przestępstwo podobne”, tj. o czyn z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.;

2. „w dniu 7 kwietnia 2017 r. na Miejscu Obsługi Podróżnych G. przy Autostradzie [...] na terenie województwa łódzkiego, działając wspólnie i w porozumieniu z ustaloną osobą, brał udział w obrocie substancją psychotropową znacznej ilości w postaci amfetaminy w ilości 995,98 grama netto, poprzez sprzedaż tej substancji osobom oznaczonym w materiałach postępowania jako PPP 342 oraz PPP 385 za kwotę 8500 zł, czyniąc sobie z tego stałe źródło dochodu, przy czym czynu tego dopuścił się w okresie co najmniej 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za przestępstwo podobne”, tj. o czyn z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.;
3. „w dniu 19 kwietnia 2017 r. na Miejscu Obsługi Podróżnych G. przy Autostradzie [...] na terenie województwa łódzkiego, działając wspólnie i w porozumieniu z ustaloną osobą, brał udział w obrocie substancją psychotropową znacznej ilości w postaci amfetaminy w ilości 2 981,69 grama netto, poprzez sprzedaż tej substancji osobom oznaczonym w materiałach postępowania jako PPP 342 oraz PPP 385 za kwotę 25 500 zł, czyniąc sobie z tego stałe źródło dochodu, przy czym czynu tego dopuścił się w okresie co najmniej 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za przestępstwo podobne”, tj. o czyn z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.;
4. „w nieustalonym okresie, nie wcześniej niż 14 listopada 2016 r. i nie później niż 19 kwietnia 2017 r. w mieszkaniu nr 26 przy ul. [...] w B., ukrywał dokument, którym nie miał prawa wyłącznie rozporządzać, w postaci dowodu osobistego nr [...] na nazwisko D. G.”, tj. o czyn z art. 276 k.k.

Sąd Rejonowy w Pruszkowie wyrokiem z dnia 30 lipca 2021 r., sygn. akt II K 305/18:

1. w pkt V uznał oskarżonego M. R. za winnego popełnienia zarzuconych mu w punktach I, II i III czynów, przy czym ustalił, iż oskarżony dopuścił się tych czynów działając w krótkich odstępach, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, co stanowi czyn ciągły, wyczerpujący dyspozycję art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. z art. 64 § 1 k.k. – i za to, na podstawie art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 65 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 7 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 250 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 40 złotych;
2. w pkt VI uznał oskarżonego M. R. za winnego popełnienia czynu zarzuconego mu w punkcie IV, wyczerpującego dyspozycję art. 276 k.k. – i za to, na podstawie art. 276 k.k., wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;
3. w pkt VII, na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 k.k., orzeczone wobec oskarżonego M. R. w punktach V i VI kary pozbawienia wolności połączył i jako łączną wymierzył mu karę 7 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
4. w pkt VIII, na podstawie art. 63 § 1 i 5 k.k., zaliczył oskarżonemu M. R. na poczet orzeczonej w punkcie VII łącznej kary pozbawienia wolności, okres jego tymczasowego aresztowania w sprawie;
5. w pkt IX, na podstawie art. 45 § 1 k.k., orzekł wobec oskarżonego M. R. przepadek na rzecz Skarbu Państwa korzyści majątkowych uzyskanych z przypisanych mu w punkcie V przestępstw;
6. w pkt X, na podstawie art. 70 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, zasądził od oskarżonego M. R. na rzecz Stowarzyszenia „M.” w W. nawiązkę w kwocie 2000 złotych;
7. w pkt XI, na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, orzekł przepadek dowodów rzeczowych poprzez ich zniszczenie.
8. w pkt XVIII zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

W pozostałych punktach przedmiotowego wyroku zawarto rozstrzygnięcia co do współoskarżonych T. R., M. M. i P. S..

Sąd Okręgowy w Warszawie – po rozpoznaniu apelacji prokuratora oraz obrońców oskarżonych (w tym M. R.) – wyrokiem z dnia 24 marca 2022 r., sygn. akt IX Ka 1347/21:

1. zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Pruszkowie zmienił w ten sposób, że:
 1. w stosunku do oskarżonych T. R. i M. R. ustalił, iż *„w ramach przypisanych im czynów w pkt I i V osoba, na rzecz której oskarżeni dokonali sprzedaży środków i substancji w materiałach postępowania była oznaczona jako PPP 342 oraz, sprzedaż środka w dniu 22 marca 2017 r. nastąpiła wyłącznie na rzecz osoby oznaczonej w materiałach postępowania jako PPP 342”*;
 2. (dotyczy oskarżonego T. R.);
 3. w stosunku do oskarżonego M. R.:
 - podstawę prawną kary łącznej orzeczonej w pkt VII uzupełnił o art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym w czasie popełnienia przestępstwa,
 - w miejsce rozstrzygnięcia w pkt IX orzekł, na podstawie art. 45 § 1 k.k., *„przepadek na rzecz Skarbu Państwa równowartości korzyści majątkowych uzyskanej z przypisanych mu w pkt V przestępstw w kwotach: 5 500 (pięć tysięcy pięćset) złotych oraz 4 250 (cztery tysiące dwieście pięćdziesiąt) złotych - łącznie 9750 (dziewięć tysięcy siedemset pięćdziesiąt) złotych”*;
 4. (dotyczy oskarżonego M. M.);
 4. w pozostałej zaskarżonej części wyrok utrzymał w mocy;
- Nadto, sąd odwoławczy zawarł rozstrzygnięcie o kosztach procesu.
- Kasację od ww. wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie wniosła obrońca M. R., zaskarżając to orzeczenie w całości.

Skarżąca zarzuciła:

1. *„rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie art. 19a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jednolity Dz.U 2020.360), polegające na jego nieprawidłowej wykładni, co doprowadziło Sąd Okręgowy do uznania, że działania funkcjonariuszy Policji były prawidłowe i nie*

przekroczyły warunków dopuszczalności zakupu kontrolowanego, podczas gdy wykładnia językowa powołanego przepisu wskazuje na brak możliwości wielokrotnego nabywania czy składania wielu propozycji nabycia przedmiotów, którymi obrót jest zabroniony, a zastosowanie wykładni celowościowej prowadzi do rozszerzenia uprawnień funkcjonariuszy Policji wbrew zapisowi przepisu art. 19a i naruszenia zasady pewności prawa oraz zasady legalizmu wskazanej w art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”;

2. *„rażące naruszenie prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., mające istotny wpływ na treść orzeczenia, polegające na niedostatecznym rozważeniu przez Sąd odwoławczy wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym i utrzymaniu w mocy – w zakresie winy oskarżonego M. R. - orzeczenia Sądu I instancji pomimo, iż wydanie wyroku przez Sąd I instancji poprzedzone zostało poważnymi uchybieniami procesowymi, a mianowicie naruszeniem artykułów 7 k.p.k. i 410 k.p.k.”.*

Zarzucając powyższe, obrońca wniosła o „*uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego M. R. od popełnienia przypisanych mu czynów*”.

Prokurator w pisemnej odpowiedzi na zaprezentowane przez obrońcę stanowisko, wniósł o oddalenie wniesionej kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesioną kasację należało uznać za oczywiście bezzasadną.

Kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego cel stanowi eliminacja z obiegu prawnego orzeczeń dotkniętych najpoważniejszymi uchybieniami, mogącymi wywrzeć wpływ na treść orzeczenia. Skuteczny zarzut kasacyjny musi więc wskazywać na naruszenie znaczącej rangi, nie może zaś stanowić polemiki z niesatysfakcjonującym strony rozstrzygnięciem sądu drugiej instancji. Z uwagi na wyjątkowy charakter kasacji, strona może ją wnieść jedynie z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło mieć ono istotny wpływ na treść orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2018 r., sygn. akt II KK 58/18).

W kontekście powyższych uwag, za całkowicie pozbawiony racji należało uznać sformułowany przez skarżącą zarzut rażącego naruszenia art. 19a ustawy z

dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (dalej: ustawa o Policji). Wymaga podkreślenia, że zarzut ten był przedmiotem apelacji obrońcy, a sąd odwoławczy odniósł się do przedstawionej na jego poparcie argumentacji, konstatując, że w realiach niniejszej sprawy do obrazy wymienionego przepisu nie doszło. Autorka wniesionej kasacji w tym względzie ponowiła stanowisko zaprezentowane w zwykłym środku odwoławczym, promując twierdzenie, że językowa wykładnia wyżej wymienionego przepisu nie pozwala uznać legalności działań funkcjonariuszy Policji w niniejszej sprawie, albowiem literalne brzmienie art. 19a ustawy o Policji wskazuje na brak możliwości wielokrotnego nabywania czy składania wielu propozycji nabycia przedmiotów, którymi obrót jest zabroniony, a zastosowanie wykładni celowościowej (przez sąd drugiej instancji) prowadzi do rozszerzenia uprawnień funkcjonariuszy Policji wbrew art. 19a ww. ustawy, a tym samym naruszenia zasady pewności prawa oraz zasady legalizmu (art. 7 Konstytucji RP).

Dokonując rewizji poglądów przedstawionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku oraz w kasacji obrońcy, należy stwierdzić, że już sama wykładnia językowa przepisu art. 19a ust. 1 ustawy o Policji nie limituje procesu przeprowadzenia operacji pozornej do jednej czynności niejawnego nabycia, zbycia lub przejęcia przedmiotów pochodzących z przestępstwa, ulegających przepadkowi, albo których wytwarzanie, posiadanie, przewożenie lub którymi obrót są zabronione, a także przyjęcia lub wręczenia korzyści majątkowej. Dotyczy to również złożenia – w trybie art. 19a ust. 2 ustawy o Policji – propozycji nabycia, zbycia lub przejęcia wymienionych wyżej przedmiotów. Przywołane regulacje określają zamknięty katalog działań, które podjąć można w ramach tzw. „prowokacji policyjnej”, a zatem czynności operacyjno-rozpoznawczych zmierzających do sprawdzenia uzyskanych wcześniej wiarygodnych informacji o przestępstwie oraz ustalenia sprawców i uzyskania dowodów przestępstwa. Jak wynika zatem z brzmienia art. 19a ust. 1 ustawy o Policji, ustawodawca w tym względzie dopuszcza dokonanie zakup kontrolowanego, kontrolowanej sprzedaż lub przejęcia przedmiotów oraz wręczenie lub przyjęcie korzyści majątkowej (również złożenia propozycji ich dokonania – art. 19a ust. 2 ustawy o Policji) – określając i wprowadzając do rzeczonoego katalogu te czynności przy użyciu rzeczowników odczasownikowych, takich jak: „*nabycie*”, „*zbycie*” lub „*przejęcie*” (przedmiotów), czy też „*przyjęcie*” bądź „*wręczenie*”

(korzyści majątkowej). Słusznie zauważa prokurator w odpowiedzi na kasację, że nabycie przedmiotów (tak samo jak ich zbycie czy przejęcie), bądź też przyjęcie lub wręczenie korzyści majątkowej – może odbyć się zarówno jednokrotnie, jak również dwukrotnie czy nawet wielokrotnie w ramach prowadzonych czynności kontrolowanych wobec domniemanego sprawcy przestępstwa, tj. czynności o których mowa w art. 19a ust. 1 ustawy o Policji, gdzie przepis ten także wyraźnie wskazuje na „*czynności operacyjno-rozpoznawcze*”, nie zaś na „*czynność operacyjno-rozpoznawczą*”. Należy stwierdzić, że ustawodawca w analizowanych przepisach nie wprowadził w istocie ograniczenia ilościowego co do możliwości dokonywania określonych w nim operacji pozornych (złożenia propozycji ich dokonania). Gdyby ustawodawca takie ograniczenie przewidział, to wprost wyartykułowałby je w treści art. 19a ust. 1 lub 2 ustawy o Policji, jak uczynił to choćby w art. 19a ust. 4 *in fine* tejże ustawy, wyraźnie limitując czas prowadzenia rzeczonych czynności operacyjno-rozpoznawczych poprzez przyznanie właściwym podmiotom uprawnienia do „*jednorazowego*” przedłużenia stosowania tych czynności na czas nie dłuższy niż kolejne 3 miesiące, jeżeli nie ustały przyczyny ich zarządzenia. Tymczasem w regulacjach zawartych w art. 19a ust. 1 i 2 ustawy o Policji takie ograniczenia nie zostały wprowadzone przez ustawodawcę.

Powyższe wskazuje, że działania funkcjonariuszy Policji – oceniane już na gruncie wykładni językowej przedmiotowego unormowania – były w omawianym aspekcie prawidłowe i nie przekroczyły prawnych warunków przeprowadzenia transakcji pozornych z udziałem skazanego M. R.. Stanowisko to wspierają dokonane przez sąd *ad quem* rozważania w kontekście wykładni celowościowej przepisu art. 19a ustawy o Policji, w których zaakcentowano granice powtarzania czynności podejmowanych w ramach zakupu kontrolowanego. Nadto, sąd okręgowy zbadał też przeprowadzone wobec M. R. czynności operacyjno-rozpoznawcze w aspekcie gwarancji rzetelnego procesu, które stanowiły przedmiot – przywołanego w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku – orzecznictwa zarówno Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, jak też Sądu Najwyższego.

Odnosząc się do drugiego zarzutu kasacji, stwierdzić należy, że sąd *ad quem* rozpoznał wniesioną apelację w pełni respektując nakaz wyrażony w art. 433 § 2 k.p.k., a w uzasadnieniu swojego orzeczenia, zgodnie z wymogiem określonym

w art. 457 § 3 k.p.k., podał dlaczego zarzuty podniesione w apelacji obrońcy uznał za niezasadne. Sąd okręgowy uczynił przedmiotem swoich rozważań kwestię zarządzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych wobec M. R., jak też dysponowania przez właściwy organ wiarygodnymi informacjami o przestępstwie. Nie ulega wątpliwości, że transakcje pozorne ze skazanym – będące zdarzeniami objętymi aktem oskarżenia –

dokonane zostały po 1 marca 2017 r., tj. dacie zarządzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych przez Komendanta Stołecznego Policji, na które – stosowanie do wymagań przewidzianych w art. 19a ust. 3 ustawy o Policji – prokurator wyraził pisemną zgodę. Natomiast przy pierwszym spotkaniu skazanego ze świadkami w dniu 18 stycznia 2017 r., a zatem przed zarządzeniem tych czynności, kontrola operacyjna prowadzona była wobec osoby B. S., który przyprowadził na to spotkanie skazanego – i na tym właśnie spotkaniu powzięte zostały wiarygodne informacje o działalności przestępczej M. R.. Sama zaś istota przesłanki dotyczącej wymogu wcześniejszego uzyskania wiarygodnych informacji o przestępstwie, została przez sąd odwoławczy dostatecznie wyjaśniona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. W odniesieniu zaś do kwestii oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego należy zaznaczyć, że sam fakt, iż przyjęte przez sąd założenia dowodowe nie odpowiadają subiektywnym oczekiwaniom skarżącej, nie jest wystarczający do uznania zasadności zarzutu naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów. Wbrew odmiennemu stanowisku autorki kasacji, sąd pierwszej instancji dokonał właściwej i zgodnej z naczelnymi zasadami postępowania karnego ewaluacji wszystkich zebranych w sprawie dowodów, wyciągnął z niej trafne wnioski, zaś sąd odwoławczy tę analizę w pełni zaakceptował jako logiczną, zgodną z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wiedzy i doświadczenia życiowego. Skarżąca, podnosząc zarzut obrazy art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., w uzasadnieniu kasacji nie starała się nawet wykazać, aby sąd odwoławczy przeprowadzając kontrolę instancyjną w przedmiocie oceny dowodów, dopuścił się rażącego naruszenia prawa, mogącego mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.).

Uwzględniając całokształt powyższych rozważań, wobec oczywistej bezzasadności wszystkich zarzutów kasacyjnych oraz niewystąpieniu uchybień,

które nakazywałyby rozpoznanie sprawy w zakresie szerszym niż określony granicami zaskarżenia i podniesionymi zarzutami, Sąd Najwyższy oddalił przedmiotową kasację, rozstrzygając o kosztach sądowych za postępowanie kasacyjne zgodnie z art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. W tym stanie rzeczy rozpoznanie wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia w trybie art. 532 § 1 k.p.k. byłoby zabiegiem bezprzedmiotowym.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.